

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 25 (2104) 1998 m. birželio mėn 30 d.

Eina 43-čius metus

Melbourne

Lietuvos Valstybės Šventė

Lietuvos kariai

V. Kapočiaus nuotr.

Rašo Albinas POCIUS.

1990 m. Lietuvai atstačius savo nepriklausomybę, Lietuvos Seimas priėmė nutarimą, kad liepos 6-toji diena turi būti minima kaip Valstybės diena, nes tai yra karaliaus Mindaugo vainikavimo šventė.

Prieš karą mes Lietuvoje minėdavome Vytauto bandymą atsiskirti nuo lenkų Unijos ir gauti karaliaus vainiką, bet dėl lenkų ir Jogailos klastos tai negalėjo įvykti. Dabar atėjo laikas atremti Rusijos disinformacinę propagandą ir jos norus vėl Pabaltijo valstybes susigrąžinti į savo bankrutavusią imperiją.

Dabar mes norime parodyti mūsų tautos priešams ir mūsų tautos draugams, kad Lietuva yra senesnė valstybė už Maskvos kunigaikštiją. Senesnė už vokiečių tik Bismarko laikais suvienitą Vokietiją ir net 750 metų senesnė už būvusią Sovietų Sąjungą arba kaip jie dabar save vadina "Suvereninių Valstybių Sandraugą".

Mes nesame po Pirmojo Pasaulinio karo nubiręsi Rusijos "Šiaurės Vakarų" provincija, kaip jie caro laikais mus vadino, bet esame sena, 750 metų, savo istorija turinti tauta, kurios valdovas Mindaugas, 1253 metais buvo vainikuotas Lietuvos karaliumi.

Maskvos panslavistai norėdami savo ekonominiai bankrutavusią imperiją išgelbėti, visur skelbia, kad jų valstybę sudarančios "rusų tautos". Tai įprastas melas ir disinformacinė propaganda tiems, kurie nežino tiesos arba nėra skaitę Rytų Europos istorijos. Lietuva niekada nebuvo viena iš rusų tautų, bet yra savaiminga, turinti savo istoriją, skirtingą kalbą, savo tikyba ir

papročius, karališkojo Mindaugo suvienitoji valstybė, kurios valdovai buvo nukėlę Lietuvos sienas netoli Maskvos, o karalius Algirdas net savo kardu paženklino Kremliaus tvirtovės vartus.

1990 m. kovo 11 d. lietuviai buvo pirmieji iš visų Sovietų Rusijos pavergtųjų tautų, kurie paskelbė savo nepriklausomybę ir pasitraukė iš komunistų partijos, parodydami, kad jie yra verti karaliaus Mindaugo palikimo ir turėdami virš 700 metų valstybinio gyvenimo patirtį yra pajėgūs atstatyti savo

valstybę, kurią du didžiausi karo nusikaltėliai Hitleris su Stalinu, bendru susitarimu, norėdami sukelti Antrąjį Pasaulinį karą sugriovė, nužudydami milijonus nekaltų žmonių.

Ar ne gyvenimo ironija ir pasijuokimas iš teisingumo, kada vienas iš tų nusikaltėlių buvo pasmerktas o jo bendradarbiai nuteisti, bet antrajam atiduota visa rytų Europa ir milijonai žmonių pasmerkti į sovietinę vergiją, kur nuo sunkaus darbo, bado ir šalčio mirė kankinių mirtimi.

Ne tik už save

Kun. K. J. AMBRASAS, S.J.

Kokios žmogiškos mūsų mintys, norai! Kokie paviršutiniški mūsų sprendimai ir koks nepaprastai lėkštas žvilgsnis į dabartinę tikrovę, įvykius, mūsų nesekmes, pralaimėjimus ir nevilts! Mūsų akyse pasikeitė kelios santvarkos, nulingavo karų bangos. Griuvu ir vėlei sunkiai kėlėsi iš tuščių kišenių ištrauktai, sudovanotais, paskutiniaisiais centais lopomos tebesikelia bažnyčių, rūmų, paminklų gretos, miestų ir pilių sienos. Tėvai netikėjo, kad bus išartos nuosavų žemės sklypų ežios, kad reikės vežioti iš vienos vietos į kitą savo gimtuosius namus, kad daugelis jų paliks gimtąsias pastoges ir bus nudanginti pas baltąsias meškas, išbarstys kaulus Ledjūrio pakrantėse. Netikėjo, tačiau su kaupiu iškentėjo ir nuo stygiaus, kaimynų ir savųjų godumo tebekencija šiandien. Ne veltui! Juk reikia atkentėti ne tik už save, reikia nusiplauti visai tautai nuo purvo! O kas plaus?! Kruvinomis invalidų ašaromis, pensininkų dejonėmis,

buvusių SIBIRO TREMTINIŲ raudomis. Dievas žino, ką daro. Tik mūsų supratimas – kaip nuo nosies lig lūpos. Todėl prašykime, su giliu atodūsiu iš širdies gilumos tarkim:

- VISAGALIS VIEŠPATIE! Žiūriu į namus, vaikus, kelius, daiktus ir nesuprantu jų tikrosios prasmės. Atverk man akis, kad viską vertčiau Amžinybės akimis, kad kasdien vis glausčiau arčiau Tavęs, o ne prie nykstančių ir dingstančių vertybių!

- GERASIS KRISTAU, MŪSŲ VADE IR MOKYTOJAU! Padėk savo gerumu man šilčiau, nuoširdžiau vertinti artimo žmogaus elgesį, žodžius, darbus.

- DANGIŠKOJI MŪSŲ UŽTARĖJA, MERGELE MARIJA!

Kad Tu žinotum, kaip man nusibodo tos silpnybės! Tik kaip jų atsikratyti? Meldžiu padėk! Ar uoliai atlieku savo pareigą ir visus darbus, kai

Per išstisus 50 metų sovietinius vergų pirklis niekas nesmerkė. Su jais karaliai ir prezidentai keldavo vyno taures už vergų ir gulagų imperiją dar pridėdami bilijonus dolerių, kad išgelbėti "blogio imperiją".

Šiandien su visa Lietuva minėdami karaliaus Mindaugo vainikavimo arba Valstybės šventę, prisiminkime sau ir priminkime visiems, kad Lietuva neatsirado iš Pirmojo Pasaulinio karo chaoso, bet yra prie Gintarinės Baltijos ir Nemuno krantų jau virš 700 metų kovojanti už savo egzistenciją. Karališkoji lietuvių tauta, savo laiku sulaukusi mongolų veržimasi į Vakarų Europą, sustabdžiusi vokiečių teutonų ordino "Drang nach Osten" ekspansiją į Rytų Europą ir visą laiką vedanti kovą prieš Rusijosveržimasi į vakarus prie Baltijos jūros krantų, žiauriausiu būdu kolonizuojant Mažąją Lietuvą prie Priegliaus krantų.

Šiandien minėdami mūsų valstybingumo šventę, trumpai pažvelkime į mūsų tautos istoriją ir karaliaus Mindaugo asmenybę. Prieš tai visos lietuvių gentys buvo pasidalynusios į daugybę atskirų kunigaikštijų ir kiekvienas kunigaikštukas stropiai žiūrėjo, kad jo suverenumas nebūtų pažeistas ir gera valia nevysi norėjo jungtis į bendrą frontą prieš priešus atėjūnus.

Kryžiuočiai nepuolė visus prūsus iš karto, bet nukariavo vieną gentį po kitos ir per 50 metų visos 12 prūsų genčių atsidūrė vokiečių vergijoje. Panašiai vyko latvių bei estų žemėse. Stoka vienybės pražudė visus.

Kaip mūsų karalius Mindaugas norėjo sujungti visas gentis į vieną galingą jėgą, taip ir mes pamiršdami praeities klaidas, turime jungtis bendram darbui kaip toje Vilniaus žygio dainoje "Iš kairės ir dešinės", kad neišnyktume kaip rytmečio rūkas, be ženklo ir žymės, kad čia gyvenome.

Tiktai 1918 metais visai Lietuvai pakilus vieningai į kovą už nepriklausomybę, mes atgavome laisvę. Lietuvos ateitis priklauso nuo mūsų tautos vieningumo. (Nukelta į 4-tą psl.)

aplinkui simuliuojama ir kombinuojama? Ar tikrai esu toji žemės druska ir tamsoje šviesa, kuri turi pasūdyti, kad negestų, kur prėska; šviesti, kur tamsu, ir niekados negesti? Ar prisimenu tuos Kristaus žodžius, kad privalau ne tik nesvyruoti, bet ir "kitus stiprinti"? Nejaugi siauras manojo "aš" pasaulėlis ir liks užrakintas dešimčia spynų, uždarinėtas dešimčia durų ir šimtais langinių, kad neprasiskverbtų dieviškoji malonės šviesa?...

Ar kartais nesu panašus į tą Simoną, kuris narsiai išdrįsta į akis Kristui prisiekinėti: "Viešpatie, aš pasirošęs kartu su tavimi eiti ir į kalėjimą, ir į mirtį!" Lk 22,34. Tuo tarpu nuo vieno pašaipaus vaikėjo ar moters žvilgsnio užsičiaupia mano burna ir kaipmat išblėsta visa mano narsa, kad net prieš didžiausią netiesą ar Kristaus įžaidimą lieku nebylys, kurčias ir aklas?! Esu popierinis karys. Darže pastatyta kaliausė baidyti žvirbliams! Todėl negaliu išdrįsti nei savo išmintim, nei sugebėjimais, nei jokiais darbais ar narsa girtis. Be Jo, mūsų Mokytojo ir Didžiosios

(Nukelta į 2-trą psl.)

Realų politinį mąstymą iškreipia imperijos ilgesys

Rusijos Dūmos deputatas vėl prisiminė teritorines pretenzijas Lietuvai

“Valstybės Dūma dar nėra pasirengusi ratifikuoti sienos sutarties su Lietuva. Iki šiol ji nepateikta Valstybės Dūmai. Tam reikia tinkamo laiko”, - “Lietuvos ryto” korespondentui sakė Lietuvoje viešintis Rusijos Valstybės Dūmos deputatų delegacijos vadovas Michailas Vakulėna. Jis Dūmoje vadovauja grupei ryšiams su Baltijos valstybių parlamentais.

Priminė imperijos sienas

M. Vakulėna yra Dūmos liberalų demokratų frakcijos narys. Todėl “Lietuvos rytas” pasidomėjo, ar ratifikavimui tinkamą laiką priartina Liberalų demokratų partijos pirmininko Vladimiro Žirinovskio pareiškimai, kad Lietuva – politinių kalinių šalis, kad Vilnių ir Klaipėdą reikėtų atiduoti kitoms valstybėms.

Prisiminus Rusijos spaudoje cituotą V. Žirinovskio frazę, kad jis “neatmeta teritorinių bei kitų problemų su artimojo užsienio šalimis sprendimo jėgos metodais, buvo paklausta: ar tai pono V. Žirinovskio, ar visos Liberalų demokratų partijos nuomonė?

“Tai ne tik pono V. Žirinovskio nuomonė. Sutarties dėl valstybių sienos – tai jokia paslaptis – daug kas patarė nepasirašyti, - sakė M. Vakulėna. – Taip, daugelis mano, kad egzistuoja Klaipėdos problema, Vilniaus problema, jos neišspręstos. Yra knygų, storų, įdomių, kuriose teisininkai dokumentais įrodinėja, kad tos teritorijos nelietuviškos”.

M. Vakulėnos teigimu, kadangi sovietmečio juridiniai aktai pripažinti negaliojančiais, “logika tokia: kelintais metais Vilnius perėjo Lietuvos jurisdikcijai? Kaip tai atsitiko, kieno reikalavimu? Kas atidavė Lietuvai Klaipėdą po Antrojo pasaulinio karo?”

“Mes matome, kad bolševikai neteisėtai padarė perversmą ir užgrobė valdžią 1917 metais. Štai ir kalbėkime apie Rusijos imperiją su 1917 metų sienomis”, - sakė M. Vakulėna.

Blogas įvaizdis Maskvoje

Rusijos politiniame žodyne tebėra “artimojo užsienio” terminas, nors tarptautinės organizacijos yra prašiusios oficialiai nevertoti jo kaip diskriminuojančio. M. Vakulėna teigė, jog jis imtas vartoti ne tam, kad ką nors užgautų, bet kad pabrėžtų kaimynystę, ilgalaikius ryšius, išskirtų artimiausius ir reikalingiausius partnerius ateičiai.

Tokiu atveju – koks, svečio manymu, šiandien Baltijos šalių įvaizdis Rusijoje?

Atsakymas buvo kategoriškas: “Ne tik tai Valstybės Dūmoje, bet ir elito, Maskvos inteligentijos

požiūriu – neigiamas. Kai žmonėms buvo faktiškai atimta jų pilietybė, Rusijos demokratinės jėgos tai laiko spjūviu į veidą. O paprasti žmonės nemato skirtumų – kažkas pažeidžia rusų teises, vadinasi, visas Pabaltijys toks”.

Patarė statyti mokyklas

Vėl pradėjus kalbėti apie Lietuvą M. Vakulėna teigė, kad problemų susijusių su rusais, “tiesa, neesminių”, irgi yra: rusų mokyklos, mokymas aukštesiose mokyklose rusų kalba.

Paprašytas patikslinti, kokios Lietuvos rusų nuoskaudos dėl mokyklų, kur pažeidžiamos jų teisės, M. Vakulėna sakė: “Išvaizduoju padėtį: lietuvių vaikų mokosi daugiau, o mokyklų mažiau. Reikia statyti mokyklas. Vietoj to imama viską perdalyti. Nelaikau to politine akcija, bet vaikai vis tiek nukentė”.

“Dėl aukštojo mokslo rusų kalba: galbūt, kartoju, įmanoma Lietuvos teritorijoje, galbūt Vilniuje atidaryti kurio nors Rusijos universiteto filialą. Gal pavadinti slavų vardu, kad niekam nekeltų nemalonių asociacijų”, - kalbėjo M. Vakulėna.

“Labai svarbus klausimas mums – tranzitas per Lietuvą į Kaliningrado sritį, - sakė M. Vakulėna. - Normaliai

bendradarbiaujame, bet reikėtų pasirašyti ilgalaikius, tvirtus susitarimus ir dėl tranzito, ir dėl prekybos, ir kitų Rusiją ir Lietuvą dominančių klausimų, ir dėl Kaliningrado srities. Žodžiu, mus jaudina du klausimai: rusai ir Kaliningradas”.

Priekaištų margumynas

Minėtas problemas pats M. Vakulėna pavadino neesminėmis. Tai kas tada trukdo Rusijai ratifikuoti sutartį su Lietuva dėl valstybių sienos?

“Yra kai kurių politinių dalykų, smulkių, bet politinių. Štai prieš pat mūsų atvažiavimą Seimas priėmė dokumentą: tiek ir tiek metų sukako nuo to laiko, kai buvo deportuojami lietuviai, reikėtų už tai sumokėti ir dėl to atsipašyti. Kažkodėl tai turėtų daryti mūsų prezidentas – šito niekaip negaliu suprasti. Norint galima Islandiją laikyti didžiąja valstybe (ji pirmoji pripažino Lietuvą), bet iš tikrųjų didžiųjų valstybių pirmoji taip padarė būtent Rusija. Dėl ko turėtų atsipašyti Borisas Jelcinas?” - temperamentingai kalbėjo Rusijos Dūmos deputatas.

M. Vakulėna su nepasitenkinimu priminė ir tai, kad “Seime, mūsų duomenimis, yra kabinetas, kuriame sėdi Čėčėnijos

atstovas ir sprendžia kažkokius klausimus”.

Buvo grįžta prie Kaliningrado (buvusio Karaliaučiaus): “Jūsų politiniai veikėjai, gana rimti, lankydami Kaliningrado srityje, savavališkai pervadina tą sritį netgi būdami jos teritorijoje. Tokio stebuklo dar nėra buvę niekur, kad žmogus atvyktų į kitą šalį ir kitaip vadintų tą teritoriją. Visi šitie dalykai pasiekia mus ir Valstybės Dūmoje sudaro neigiamą foną”.

Mato ir teigiamų poslinkių

Vertindamas vizitą į Lietuvą, M. Vakulėna sakė, jog “gerai jau vien tai, kad jis įvyko. Mes dar kartą po Lietuvos parlamentarų apsilankymo Maskvoje patvirtinome tam tikras savo pozicijas. Per tą laiką įvyko teigiamų poslinkių”.

Priminęs būsimąją premjero Gedimino Vagnoriaus kelionę į Maskvą, kurios metu tikimasi pasirašyti svarbių ūkinių sutarčių, M. Vakulėna pripažino, kad kai kurie dalykai buvo uždelsti iš Rusijos pusės, nes buvo formuojama nauja vyriausybė.

“Jei ne tai, jau būtų buvę pasirašyta daug susitarimų. Dabar rengiamas labai įdomus susitarimas tarp Kaliningrado srities ir Lietuvos. Tikiuosi, kad jis prisidės prie tolesnio mūsų santykių gerinimo”, - kalbėjo Rusijos Dūmos delegacijos vadovas. “L.r.”

Krikščioniška giesmė kyla iš įsiklausymo į Žodį

Italijoje leidžiamas katalikiškas mėnraštis “Jesús” neseniai spausdino žinomo italų teologo ir kompozitoriaus Pierangelo Sequerri straipsnį apie šiuolaikinę bažnytinę muziką ir apie muzikavimą Bažnyčioje. Straipsnio “Krikščioniška giesmė kyla iš įsiklausymo į Žodį” mintys, be jokios abejonės, yra aktualios kateikams.

Krikščioniška giesmė ir kuriama ir atliekama sąmoningai – ji kyla iš įsiklausymo į Šventąjį Raštą. Ta prasme krikščioniška giesmė, kaip ir pats krikščioniškas tikėjimas gimsta iš Apreiškimo, iš Dievo žodžio klausymosi – teigia kompozitorius. Svarbu ne tik kokios yra giesmės, bet ir kaip jos atliekamos. Nepateisinamas yra koncertavimas per mišias, kai susidaro įspūdis, kad Eucharistijos šventimas tik palydi meninišką choro ar vargonininko pasirodymą. Muzika turi tarnauti liturgijai, o ne atvirksčiai. Giedojimas yra bendra malda, išreiškianti bendruomenės tikėjimą – į tai visada būtina atsižvelgti. Kiekvienas kompozitorius, rašydamas giesmę, privalo stengtis rasti formą, kuri visiems padėtų giliau melstis.

Giesmėj vienodai svarbūs yra tiek žodžiai, tiek muzika – ta prasme bene labiausiai vykęs pavyzdys būtų grigalinis giedojimas. Žinoma, kopijuoti šį giedojimo stilių mūsų laikais būtų naivu, bet jį reikia turėti omenyje kaip giesmės idealą, kurį galima pasiekti ir šiuolaikinėm muzikinėm bei poetinėm formom.

Šiuolaikinė giedojimo krizė yra beveik visuotinė, nes bažnytinės muzikos dalykai yra palikti saviveiklai. Bažnytinės institucijos ne tik galėtų, bet ir turėtų rūpintis giedojimu ir skatinti deramą visos bendruomenės išsilavinimą. Deja, tokio rūpesčio iki šiol neteko pastebėti. O be išsilavinimo – net pati aktyviausia tikinčiųjų bendruomenė neišvengiamai išsemia kuklias savo galimybes.

Noriu pabrėžti, - rašo kompozitorius, - jog vadinamos tikinčiųjų masės turi teisę į mokymą, į auklėjimą. Ir ta teisė apima ne tik katekezę, bet ir giedojimą, kuris yra viena iš maldos formų. Tikintieji turi teisę būti geriau supažindinti su

liturgija, su jos ritmu, su maldos išraiškos būdais. Pastebėta, kad giedodami žmonės daugiau stengiasi “pataikyti į toną” ir mažai rūpinasi, ką jie gieda. Jeigu būtų nuolat atkreipiamas dėmesys į tai, ką sako giesmė, kodėl ji giedama dabar, o ne kitoje mišių vietoje – bendruomenės susiklausymas būtų daug geresnis.

Dažniausiai bažnyčioje išgirstame raginimus giedoti garsiau, ryžtingiau, bet beveik niekada negirdėti raginimo giedoti tyliau, įsigilinti į tekstą ir į ritmą, giedoti su didesne pagarba... Tikintieji turi žinoti, kodėl jie gieda, kodėl jie gieda būtent tą posmą ir gieda būtent taip, arba – kodėl jie negieda. Giesmė vadovauja bendram tikinčiųjų įsiklausymui į Dievo žodį. Giesmė negundo, nesipuikuoja savo grožiu ar atlikėjo sugebėjimais. O tam būtent reikalingi patys didžiausi sugebėjimai - tiek kompozitoriaus, tiek chorvedžio, tiek giedotojų, - rašoma straipsnyje “Krikščioniška giesmė kyla iš įsiklausymo į Žodį”.

LRTV

Ne tik už save

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mūsų Pagalbininkės Mergelės Marijos, esu niekas, esu niekas ir mažesnis už dulkę, nes dulkę ničnieko ir niekados nenusikalto, o aš kiek sykį įžeidžiau savo artimą, Dievą ir net sau bloga pasidariau?! Jei reikėtų surinkti mano netikusias mintis ir sudėti vienon vieton, kiek čia būtų didelis sąslavynas! O kur mano nepadorūs žvilgsniai! O kur mano tušti, pasipūtę žodžiai, vien savo norus tenkiną darbai ir bevaisės pastangos?! Simonas, nors ir taip narsiai šovėsi eiti į kalėjimą ir net mirti, - tik triskart išsigynė Kristaus. O aš? Kieksyk Jį, brangiausiai

Bičiulj, Mokytoja, Išganytoja, išdavė mano mintys, žvilgsniai, darbai ir visas kiauras mano gyvenimas!?

- GALYBIŲ VIEŠPATIE!
VISATOS DIEVE! Be galo daug man davei turtų – akis, ausis, kojas ir rankas. Galiu matyti, klausyti, liesti ir keliauti. Tik nemoku šiomis dovanomis naudotis. Kieksyk piktam savo lobius panaudojau? Keik Tave ir žmones įžeidžiau. Paimk, Tėve, viską, ką man davei: visas jusles ir proto trupinius. Visą grąžinų į Tavo tėviškias rankas. Suteik, kaip sakė šv. Ignacas, man savo meilės dovaną, ir būsiu turtingas.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

VIŠTA PAKULOSE

Rašo dr. Jonas KUNCA, MD

Finansistų primestas globalizmas buvo naudingas jiems, bet ne įsiskolinusioms šalims nei žmonių daugumai. Ne vien dėl kai kurių valstybių valdžių kaltės, bet ir dėl paties globalizmo pasaulio ekonomija yra lyg višta pakulose: kuo daugiau ji kapstosi, tuo jai darosi sunkiau. Kai kam yra naudinga mintis praturtėti spekuliuojant iš kitų darbo ir pastangų. Bet spekuliacija pagrįsta ekonomija praturtina mažutę dalį žmonių daugumos sąskaiton. Dėl to jos egzistencija yra galima tik kol ta dauguma nepastebi, kad ji yra išnaudojama. Kai masės pradeda atkusti, tokia ekonomija pradeda griūti.

Pirmieji globalinės ekonomijos griuvimo ženklai pasirodė Meksikoje prieš pora metų, kai ta šalis negalėjo grąžinti finansistam skolų. IMF ir JAV skubėjo gelbėti ne meksikiečius, bet spekuliantus duodami 50 milijardų paskolą su tam tikrom sąlygom, kurios reišė meksikiečių gyvenimo lygio smukimą.

Prieš metus toks fenomenas pasikartojė Azijoje. Finansų spekuliatoriai, pabūgo, kad ten jų paskolos yra pavojų. Skubėjo jie iš ten atitraukti kapitalus, kuriuos dar

galėjo. Bet paskolos liko neapsaugotos. Ir čia atskubėjo IMF į pagalbą. Yra duodamos paskolos, kad Azijos šalys galėtų suvesti sąskaitas su finansistais, o toliau mokėti skolas IMF. Tam reikalinga padidinti mokesčius, sumažinti valstybės išlaidas ir t.t. Rezultatas: gyvenimo lygio kritimas ir bedarbių daugėjimas.

Šį kartą padėtis yra žymiai rimtesnė, nes Azijoje gyvena beveik pusė žmonijos. Jei ten bus krizė, ji pirs žymiai mažiau iš likusios pasaulio dalies, kurią užverstų savo pigiomis prekėmis japonai, kiniečiai ir kiti. Amerikiečiai konkuruoti negalėtų. Beliktų apdėti importus aukštais mokesčiais. Bet rinkų JAV produkcijai beveik neliktų. Tektų apstabdyti pramonę. Atsirastų ir ten bedarbių. Finansistų šventovė – Wall Str. kristų akcijų kainos. Tai būtų ekonominis – finansinis sąmyšis panašus į 1930 m. išgyventą.

Tai supranta spekuliantai ir Vašingtonas. Ne dėl meilės japonam JAV pradėjo pirkti japoniškus jenus, bet kad sustabdyti jų kainos kritimą. Bet tai yra tik aspirino tabletė. Tuo negalės būti išgelbėta Japonijos recesija. Pati Japonija turi 20 milijardų dolerių ir kitų valiutų atsargas. Jei norėtų, ji gali pirkinėti savo valiutą. To nedaro, nes žino,

kad taip šalies ekonominė problema negali būti išspręsta. Laikina JAV Japonija gali pigiai eksportuoti dėl jeno žemos kainos. Vašingtonui tokia padėtis kelia daugiau rūpesčių negu Tokijui.

JAV reikalauja, kad Japonija daugiau pirktų amerikietišku prekių. Japonijos valdžia gal irgi to norėtų. Tik japonai, dėl nepasitikėjimo dabartine pasaulio ir pačios Japonijos ekonomine padėtimi, susilaiko nuo investicijų ir nebūtinai reikalingų pirkinčių. Neatrodė, kad jie nei iš šio nei iš to galėtų pakeisti savo laikyseną.

Kadangi Japonijos ekonomija yra pusantro karto didesnė už visos likusios Azijos ekonomiją, yra pavojus, kad krizė ten jeno kainai, kiti Azijos kraštai pradėtų valiutų kritimo lenktynes. Tokiu atveju, ko gero, jie būtų priversti sustabdyti skolų mokėjimą IMF ir kitiems finansistam. Kiltų pasaulinio masto finansinis ir ekonominis sąmyšis. Šį kartą nukentėtų pats globalinės ekonomijos iniciatorius – JAV.

Galimybės Australijai nėra per daug geros. Ir čia žada sumažėti eksportai. Tik jie nesustos, nes anglis ir mineralai bus reikalingi ir į recesiją patekusiai Azijai. Gal atsirastų pirkejų ir Europoj.

Šiandien rimčiausia problema Australijai yra pasaulinė ekonominė krizė, o ne P.Hanson nei nauji rinkimai

iniciatyvos vaisių. "Šeimos Rožančius" judėjimą Patrick Peyton įkūrė 1942 metais Amerikoje. Per 50 veiklos metų kunigas surengė 40 rožinio maldos kampanijų, kuriose dalyvavo 28 milijonai žmonių. Judėjimas turi savo centrus Amerikoje, Airijoje, Brazilijoje, Vakariniuose Afrikos šalyse, Peru, Filipinuose, Ispanijoje ir Urugvajuje. Judėjimo pirmininkas kun. John Phalen išreiškė viltį, kad steigėjo gimtinėje pastatytas mauzoliejus taps maldos centru, dvasinės ramybės aplinka, kurioje gimė kun. Peyton gilus pamaldumas į Mergelę Mariją.

oooOooo

Kubos vyskupų konferencija paskelbė papildomų žinių apie Kubos vyskupų apsilankymą Vatikane. Delegaciją sudarys ne tik vyskupai, bet ir keletas kunigų ir pasauliečių, kurie padėjo organizuoti popiežiaus Jono Pauliaus II kelionę į Kubą praėjusį sausio mėnesį. Vizito Vatikane metu Kubos Bažnyčios delegacija susitiks su Šventuoju tėvu ir su Romos kurijos dikasterijų vadovais.

oooOooo

Tarptautinė Amnestijos organizacija laiškė Kinijos prezidentui pareikalavo, kad Pekino valdžia paleistų visus politinius kalinius. Praėjus 9 metams nuo vadinamojo Tienanmeno demokratinio sąjūdžio brutalaus numalšinimo bent 250 žmonių tebėra laikomi kalėjimuose už dalyvavimą taikingose protesto demonstracijose. Šimtai kitų sąžinės belaisvių, suimtų prieš 1989 metus, taip pat yra kalinami už vadinamus kontrrevoliucinius nusikaltimus, nors šios rūšies nusikaltimas 1997 metais buvo išbrauktas iš Kinijos baudžiamosios kodekso. Kinijos valdžia kol kas neparodė politinės valios persvarstyti politinių kalinių bylas. Todėl tarptautinė Amnestijos organizacija paprašė Pekino valdžios Tarptautinės žmogaus teisių deklaracijos paskelbimo 50-ųjų metų progą suteikti amnestiją visiems, kurie dėl dalyvavimo taikingose Tienanmeno aikštės demonstracijose, tebėra laikomi Kinijos kalėjimuose.

oooOooo

Jungtinių Tautų pabėgėlių komisariatas kreipėsi į pasaulio valstybes prašydamas skubiai suteikti finansinės paramos, kad būtų išgelbėti tūkstančiai žmonių, bėgančių iš Sierra Leonės į kaimyninius kraštus. Komisariatas paprašė tarptautinės bendruomenės sudaryti 7 milijonų 300,000 dolerių fondą, skirtą žmonėms Sierra Leonėje išgyvenusiems brutalų smurtą, lytinį prievartavimą ir žudynes. Nuo metų pradžios maždaug 182,000 Sierra Leonės gyventojų prisiglaudė Gvinėjoje, dar kiti 55,000 rado prieglobą Liberijoje. Daugumos pabėgėlių sveikatos būklė yra bloga, išbadę Sierra Leonės gyventojai pradėjo trauktis iš krašto 1997 metais, kai ginkluoti sukilėliai nušalino valdžią ir sudarė karinę chuntą. Padėtis pablogėjo šių metų vasario mėnesį Regioninėms Afrikos taikos pajėgoms išvadavus krašto sostinę. Nuo tada buvusios chuntos kariai ėmė savivaliauti, visą kraštą nusiaubdami žudynėmis, plėšikavimais ir žaginimais.

oooOooo

Visame pasaulyje narių turintis Jungtinių Valstijų Rožinio maldos judėjimas, "Šeimos Rožančius" spalio mėnesį rengia maldininkų kelionę į Airiją pasimelsti prie judėjimo steigėjo, kun. Patrick Peyton kapo. Maldininkai taip pat dalyvaus kun.Peytonui skirtu mauzoliejiaus pašventinimo iškilmeje kunigo gimtinėje Mayo grafystėje, taip pat lankysis kitose pagrindinėse Airijos šventovėse. Kun.Patrick Peyton mirė prieš 6 metus sulaukęs gausių savo pradėtos rožinio maldos platinimo

Žinios iš Lietuvių Radijo Vatikane

Jungtinių Tautų organizacijos "Population Found" – Žemės gyventojų fondo – raporte apie artimiausių 2-ju dešimtmečių demografinę padėtį pasaulyje teigiama, kad iki 2015 metų daugiau negu pusė žmonijos gyvens miestuose. Numatoma, kad 2015 metais žemėje gyvens 7 milijardai žmonių. 4 milijardai turėtų būti susitelkę miestuose. Jungtinių Tautų organizacijos raportas įspėja, jog toks žmonių daugėjimas miestuose skatins nusikalstamumo didėjimą ir blogins gyvenimo sąlygas. Pirmiausiai tai pasakytina apie besivystančių šalių miestus. Juose nesunku prognozuoti skurdo, bado ir ligų daugėjimą. Tačiau, kalbėdamas apie su miestų augimu susijusią riziką, apie socialinius konfliktus, ekologines problemas, socialinių paslaugų krizę Jungtinių Tautų organizacijos raportas taip pat pabrėžia teigiamus šio proceso aspektus – visų pirma žmogiškojo kūrybingumo šuolį, susijusį su žmonių susitelkimu.

Šis Population Found raportas taip pat pateikia duomenis apie miestų plėtotę įvairiuose kontinentuose. Sparčiausiai daugėja gyventojų Azijos miestuose. Šiuo metu pasaulio miestuose gyvena 2,6 milijardai žmonių, o 46 proc. šio skaičiaus tenka Azijos miestams. 2015 metais Azijos miestuose gyvens 2,7 milijardai žmonių. Europoje šiuo metu yra 535 milijonai miestiečių. 2015 metais jų bus 598 milijonai.

oooOooo

Tragedija tragedijoje – tokiomis antraštėmis tarptautinė spauda pradeda savo pranešimus apie žemės drebėjimą, įvykusį Afganistano šiaurės – rytuose. Kol kas neįmanoma nustatyti kiek

žmonių žuvo įvykusiame žemės drebėjime, kuris sulgino su žeme 50 gyvenviečių. Spėjama, kad aukų skaičius siekia 4 tūkstančius, tačiau tai tik apytiksliai skaičiavimai, nes kai kurių žemės drebėjimo sugriautų kalnuose buvusių gyvenviečių negalima pasiekti nė malūnsparniu.

Pilietinio karo nusiaubtame Afganistane nėra jokių gelbėjimo struktūrų. Keli malūnsparniai, šiomis dienomis iš kalnų gabenantys sužeistuosius, priklauso Raudonajam Kryžiui, kurių gelbėtojai atskubėjo pirmieji. Šiuo metu į gelbėjimo akciją įsijungė kai kurių kaimyninių kraštų tarnybos. Atvyko gelbėtojų ekipos ir iš Izraelio, kas yra šiočia tokia naujiena, nes Afganistanas su Izraeliu nepalaiko jokių santykių, o Kabulo valdžia yra atvirai priešiška Izraeliui.

Spaudos agentūros paskelbė Rusijos ir Tadžikistano seismologų spėliojimus, kad žemės drebėjimo Afganistane priežastis galėjo būti Pakistane prieš kelias dienas įvykdyti branduolinių ginklų bandymai.

oooOooo

New Yorko arkivyskupas kardinolas John O'Connor pareiškė nesutinkąs, su miesto mero Giuliani siūlymu, kad sugyventinių, taip pat ir homoseksualistų, poroms būtų pripažintas sutuoktinių statusas. Ši reforma pakenktų santuokoje gyvenančių šeimų socialinei apsaugai, o taip pat pateiktų jaunimui iškreiptą šeimos sampratą.

oooOooo

Tarptautinė krikščionių Solidarumo organizacija paprašė Jungtinių Tautų organizacijos žmogaus teisių komisarę Mary Robinson imtis priemonių, kad būtų sustabdyti Pietų Sudane vykdomi grubūs žmogaus teisių pažeidimai.

Ivairios žinios

Gegužės 27-ąją pasaulinėje parodoje "Expo '98" Lisabonoje buvo švenčiama Lietuvos diena.

11 valandą centrinėje aikštėje buvo pakelta Lietuvos vėliava, Portugalijos karinis orkestras sugrojo Lietuvos ir Portugalijos himnus.

Iškilmingoje ceremonijoje dalyvavo 11 žmonių vyriausybės delegacija, vadovaujama Ministro Pirmininko Gedimino Vagnoriaus.

Dirbtiniame parodos ežere plūduriuojančioje scenoje jungtinis "Ratilio" ir "Gintaro" ansamblis pagrojo, padainavo ir pašoko.

Iškilmių salėje G.Vagnorius ir generalinis "Expo '98" direktorius Toressas Campusas pasakė kalbas.

"Mes didžiuojamės, kad pasaulinė paroda vyksta Lisabonoje, didžiuojamės, kad Lietuva joje dalyvauja. Portugalija ir Lietuva nedažnai susitinka istorijos kryžkelėse, bet turime daug, kas mus jungia, - Europa ir jūra. Dabar mes grįžtame į Europą, iš kurios žemėlapiu ilgą laiką buvome ištrinti", - sakė G.Vagnorius.

Buvo apsiukeista dovanomis - delegacija gavo nedidelę sidabrinę skulptūrėlę, o lietuviai padovanojo lininį kilimėlį su Vyčiu.

*****

Lietuvos diplomatai įteikė notą Latvijos laikinajam reikalų patikėtiniui Vilniuje Peteriui Pildegovičiui, kurioje prašoma paspartinti derybas dėl šalių jūros sienos nustatymo ir ekonominių zonų atskyrimo.

Notoje, skirtoje Latvijos užsienio reikalų ministerijai, pažymima, kad pernai per derybas padėtas geras pagrindas pasiekti greitą, teisingą ir objektyvų sprendimą. Taip pat užtikrinama, kad Lietuvos Vyriausybė yra pasiruošusi nuosekliai ir konstruktyviai tęsti derybas.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija drauge primena, kad Latvija iki šiol nepateikė Lietuvai ginčytino rajono Baltijos jūroje geofizinių geologinių duomenų, nors tai yra būtina sąlyga lygiateisiškumo principui išsaugoti.

Lietuvos ir Latvijos derybos dėl jūros sienos stringa jau kelerius metus dėl numanomų naftos telkinių nepasidalymoje Baltijos jūros šelfo dalyje.

*****

Gražiausiu 1997 metų Lietuvos pašto ženklų išrinktas Šarūno Leonavičiaus ženklas, kuriame pavaizduotas senovinis laivas - XVI amžiaus kurėnas. Antroji vieta teko Broniaus Leonavičiaus sukurtam blokui "Pirmajai lietuviškai knygai - M.Mažvydo "Katekizmui" - 450 metų", trečiojoje - Henriko Ratkevičiaus pašto ženklas, kuriame pavaizduotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino laiškas.

*****

Vilniaus apylinkės teismas gražino Vidaus reikalų ministerijai teikimą dėl Rusijos piliečio Valerijaus Ivanovo išsiuntimo iš Lietuvos. Vilniaus 1-ojo apylinkės teismo teisėja Birutė Janavičiūtė BNS sakė, jog teikimas gražintas, nes nesilaikyta ikiteisminės sprendimo

tvarkos.

Buęs vidaus reikalų ministras Vidmantas Žiemelis balandį nusiuntė teikimą Vilniaus 1-ajam apylinkės teismui dėl V.Ivanovo išsiuntimo. Ministras teikimą motyvavo tuo, kad šis svietimos valstybės pilietis ne kartą pažeidė Lietuvos įstatymus.

Ministro pastangas išsiųsti V.Ivanoną kritikavo premjeras Gediminas Vagnorius.

51 metų V.Ivanovas kartą jau kalėjo Lietuvoje už antivalstybinę veiklą, o dabar atlieka bausmę už 1991 metų sausio 13-osios šamokslu aukų apšmeižimą.

*****

Sąjūdžio įkūrimo 10-mečio proga susitikęs su Sąjūdžio iniciatyvine grupe Prezidentas Valdas Adamkus paragino nepamiršti Sąjūdžio laimėjimų: "Mes turime jaunimui perduoti Sąjūdžio dvasią, nes tai mūsų tautos stiprybės šaltinis".

Pirmasis Sąjūdžio vadovas, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis tvirtino, kad dabartinis jaunimas baigia pamiršti Sąjūdžio veiklą: "Ji taps mitologija, jeigu neparūpinsime surinkti visą informaciją apie Sąjūdžio veiklą, kuri turi išliekamąją vertę".

*****

Kaliningrado srityje, Tolminkiemyje, esančiame Kristijono Donelaičio muziejuje vyko talka, kurioje dalyvavo beveik 200 žmonių iš - Vilniaus, Šiaulių, Marijampolės, kitų vietų, taip pat iš Rusijos ir Vokietijos.

Balandžio mėnesį buvo organizuota pirmoji šių metų talka K.Donelaičio gimtinėje Lazdynėlių kaime, kur jau dešimt metų auga lietuvių pasodintas ažuolynas.

Šįsyk Tolminkiemyje, kur poetas gyveno 1743-1780 metais, Donelaičio darugijos ir "Alko" klubo surengtos talkos metu buvo tvarkoma muziejaus teritorija, nupjauta žolė, išravėti gėlynai, nušluoti takai.

Muziejaus direktorė Liudmila Silova sakė, kad pastaraisiais metais ji muziejų, kuris yra Kaliningrado istorijos muziejaus filialas, atvažiuoja vis mažiau lietuvių ir vis daugiau vokiečių, o per metus jį vidutiniškai aplanko 9 tūkstančiai žmonių.

Tolminkiemio bažnyčios restauravimo vadovas muziejaus įkūrėjas ir K.Donelaičio draugijos pirmininkas Napalys Kitkauskas sakė, jog šiemet numatyta bažnyčia remontuoti. Teks ją perdažyti, pakeisti stogo čerpes.

Tolimas K.Donelaičio palikuonis vokiečių Lutzas F.W.Wenau perdavė piniginę auką muziejaus reikmėms ir nuo 1992 metų leidžiamo laikraščio "Donelaičio žemė" leidimui.

*****

"Valstybinio socialinio draudimo fondas gegužės mėnesio pensijoms laiku išmokėti pritrūko 25 mln. litų", - pranešė Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos ("Sodros") direktorius Vincas Kunca.

Pasak "Sodros" direktoriaus Vinco Kuncos, pensijų išmokėjimas, kaip ir praėjusį mėnesį, vėlavo ir jos

buvo išmokėtos iki birželio 2 dienos. Padidėjus vidutinėms draudžiamosioms pajamoms bei bazinei pensijai, gegužę "Sodra" pensijoms turėjo papildomai skirti beveik 10 milijonų litų.

Iš viso gegužę pensijoms vidutinės draudžiamosios pajamos yra 803 litai, bazinė pensija - 132 litai.

Vidutinė nedirbančio pensininko pensija gegužę buvo 284 litai, birželio mėnesį ji padidėjo iki 288,74 lito.

*****

Vokietijos specialistų grupė pradėjo kasinėti Kuršių marių pakrantes ties Preila. Čia tikimasi rasti Kenigsbergo (Karaliaučiaus) miesto požemių dokumentus.

Kol kas nepavyko patekti į vokiečių po žeme pastatytus tunelius. Baigiantis Antrajam pasauliniam karui, vokiečiai požemius užliejo vandeniu, o planus paslėpė. Iki šiol jų nepavyko rasti. Kai kurie nidiškiai įsitikinę, kad vokiečiai ieško dingusio Gintaro kambario.

Jau prieš mėnesį Neringoje dirbė Vokietijos televizijos kompanijos NDR atstovai ne tik filmavo nerijos gamtą, bet ir žvalgė Kuršių marių dugną ties Preila.

Vokietijos televizijos kompanijos atstovų teigimu, jie žvalgė marias susidomėję vieno 80 metų vokiečio, kuris gimė ir vaikystę praleido Preiloje, pasakojimu. Jo atmintyje išliko, kad 1944 metais čia aplaukęs vokiečių laivas atgabeno dėžių. Jos buvusios užkastos pakrantėje šalia marių. Bėgant laikui, tą vientą užlieko marių vanduo.

*****

Estijoje visi nacionaliniai šalies dienraščiai įgijo naujus šeiminkius iš Skandinavijos.

Kaip teigė Talino spaudos koncerno "AS Meediakorp" šeiminkas Hansas Luikas, po šių šandorių švedai ir norvegai skubiai misis į Lietuvos rinką.

H.Luikas bandė įrodyti, kad jau šią vasarą "Respublikoje" ir "Kauno dienoje" turėtų atsirasti skandinavų kapitalo.

Didžiausias Skandinavijos spaudos koncernas "Bonnier Group" iš Švedijos į Baltijos šalis skverbts pradėjo 1992 metais, kai Taline įkūrė verslo savaitraštį "Aripaev", vėliau ėmusi leisti ir rusišką savaitraščio variantą bei ketelį verslo žurnalų.

Po sėkmingo debiuto Estijoje Latvijoje pradėjo eiti "Dienas bizness", o Lietuvoje - "Verslo žinios".

Tačiau lietuviškam verslo leidiniui nepavykus pakartoti estų sėkmės, "Bonnier" sulėtino ekspansiją į Baltijos šalis.

*****

Europos Sąjunga (ES) ir Viduržemio jūros valstybės susirūpinusios į aklavietę patekusiu taikos procesu Artimuosiuose Rytuose.

15 Europos Sąjungos valstybių užsienio reikalų ministrai ir 12 jų kolegų iš Viduržemio jūros baseino šalių per dviejų dienų konferenciją Italijos mieste Palerme aptarė Artimųjų Rytų taikos

proceso perspektyvas ir vis atštrėjančią padėtį Kosove, kuri gali virsti nauju Balkanų karu.

Didžiosios Britanijos užsienio reikalų sekretorius Robinas Cookas, apibendrindamas susitikimą, pareiškė, jog "diskusijose vyravo susirūpinimas dėl taikos procesą stabdančių veiksnių, ypač dėl to, kad nevykdomas Izraelio ir palestiniečių taikos susitarimas".

"Kaip visi matome, šiam susitarimui pritaria tik viena pusė. Dabar laukiame ir kitos pusės pritarimo", - teigė R.Cookas.

Izraelis ne kartą buvo pareiškęs kad norėtų Viduržemio jūros šalių bendradarbiavimo procesą atskirti nuo Artimųjų Rytų taikos proceso, paliekant pastarąjį klausimą. ES ir Viduržemio jūros šalių užsienio reikalų ministrai pavedė ekspertų grupėms parengti Europos ir Viduržemio jūros stabilumo ir saugumo pakta, kuris turėtų būti svarstomas kitame susitikime, vyksiančiame kitąmet Vokietijoje, Štutgarte.

*****

Gardine apsilankę lietuviai pasigenda miesto centre stovėjusios šventovės. Tas šešių šimtų metų istoriją turėjęs pastatas buvo vadinamas Vytauto katedra (fara Vitovta). Pirmoji medinė šventovė buvo pastatyta po 1392 m. Mūrinę ten 1584 m. liepė pastatyti karalius Steponas Batoras, prie jos norėjęs turėti mokyklą. 1804 m. Vytauto katedros pastatas buvo atiduotas ortodoksams. 1885 m. jis išliko nepalietas gaisro, nusiaubusio beveik visą Gardiną. 1920 m. lenkai jį gražino katalikams. Gardino miesto vykdomojo komiteto nutarimu ši istorinė Vytauto-katedra 1961 m. rugsėjo 29 d. buvo susprogdinta iš Leningrado pasikviestų specialistų. Aplinkiniai namai nenukentę, o iš katedros liko tik pamatų duobė, vedanti rūsin. Planuota centrinė Gardino aikštė taip ir liko neįrengta. Specialiame pranešime Leonas Daugėla rašo, kad dabar toje duobėje žaidžia vaikai, rūsyje geria alkoholikai, miestas į jį pila atmatas.

Lietuvos Valstybės Šventė

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Vienybės stoka kartais pražūdo ištisas tautas. Senovės romėnų imperiją sugriuvo ne barbarams ar vandalams ją užpuolus, bet kaip ir Sovietų Sąjungai, sugriuvo iš vidaus. Romėnai pasidalino į patricijus, plebėjus ir vergus. Kilmingieji gyvendami turtingai nebesirūpino valstybės reikalais. Jų jaunoji karta jau nebe norėjo kovoti už Romos imperiją, taip kaip Lietuvoje po Vytauto mirties įvedus baudžiavą, liaudies masė buvo nustumta nuo valstybės reikalų. Lietuvos valstybė žlugo, nes bajorai lėbaudami, pasikabino savo kardus ant sienos ir kilnojo ne aštirus kalavijus prieš valstybės priešus, bet saldaus vyno taures.

Tegul Lietuvoje prasidėjęs naujas gyvenimas, uždega ir mūsų širdyse naują ugnį, kad mes būtume viena tauta ir viena lietuviška šeima, kovos kelyje už geresnę Lietuvos ateitį. Jeigu mes nuoširdžiai dirbsime savo tautos gerovei, tada ir Dievas mums padės, nes Jis yra pasakęs "Aš palaiminsiu tuos namus, kuriuose yra meilė ir susiklausymas".

Saugumo reikalai patikėti M.Laurinkui

Kęstutis GEČAS

Prieštaraujančių – nedaug

Seimas pritarė Prezidento Valdo Adamkaus pateiktai konservatoriaus 47 metų Mečio Laurinkaus kandidatūrai į Valstybės saugumo departamento generalinio direktoriaus postą.

73 parlamentarai balsavo už, susilaikė 15 Seimo narių. Prieš balsavo keturi Seimo nariai: krikščionis demokratas Arimantas Raškis ir trys socialdemokratai – Algirdas Sysas, Vytenis Andriukaitis ir frakcijos seniūnas Aloyzas Sakalas.

Balsavimo metu M.Laurinkaus buvo paprašyta išeiti iš salės.

Prieš balsavimą A.Sakalas sakė, jog M.Laurinkus yra geras filosofas, diplomatas, užsienio reikalų ministras, tačiau ne saugumo šefas. Nors ir balsavęs prieš, A.Sakalas po to spaudė ranką M.Laurinkui.

M.Laurinkus buvo pirmasis Lietuvos saugumo vadovas po nepriklausomybės atkūrimo 1990-aisiais, kai tarnyba buvo dar tik kuriama. Jurgis Jurgelis, Valstybės saugumo departamentui vadovavęs pastaruosius penkerius metus, atsistatydino gegužės 13 dieną.

Konservatoriai apsisprendė

Tai, kad M.Laurinkus gaus Seimo pritarimą, paaiškėjo po

įvykusio konservatorių frakcijos posėdžio.

Po ilgų diskusijų frakcija pritarė, kad jos narys M.Laurinkus būtų paskirtas naujuoju Valstybės saugumo departamento (VSD) generaliniu direktoriumi. Už tokį sprendimą balsavo 40, prieš – 2, o 10 frakcijos narių susilaikė.

Seimo nariai apgailestavo

Plenariniame posėdyje dauguma kalbėjusių Seimo narių neišsakė tvirtos asmeninės ar frakcijų pozicijos.

Dažniausia buvo pareiškama, kad viena ar kita frakcija neprištarauja M.Laurinkaus skyrimui, arba pripažįstama, jog frakcija iki galo neapsisprendė, todėl Seimo nariai balsuavo savarankiškai.

LDDP frakcijos narys Juozas Bernatoniš dar kartą apgailestavo, kad į tokį svarbų postą skiriamas politikas. Šiai nuomenei pritarė ir Centro frakcijos seniūnas Egidijus Bičkauskas.

Bus dar vieni rinkimai

Po to, kai Prezidentas savo dekretu paskirs M.Laurinkų Valstybės saugumo departamento vadovu, per 15 dienų Vyriausioji rinkimų komisija privalo atimti jo, kaip Seimo nario, įgaliojimus.

M.Laurinkus yra išrinktas vienmandatėje apygardoje, todėl nauji rinkimai Panevėžyje turės būti surengti per pusę metų. "L.R."

Jėzuitų gimnazijos kviečia aplankyti

Kiekvieną vasarą Lietuvą aplanko keliasdešimt tūkstančių užsienio lietuvių, o šiemet sporto žaidynės (prasidedančios Kaune) bei dainų šventė Vilniuje sukvies lankytojus, sportininkus ir ansamblius.

Pasinaudodamos proga, jėzuitų gimnazijos Lietuvoje parinktomis dienomis susitarė su tuomet atostogaujančiais mokiniais abiejose mokyklose būti ir gimnazijas svečiams aprodyti, apie savo mokslą bei siekius papasakoti.

Kauno jėzuitų gimnazija (Rotušės aikštėje, įėjimas iš Daugirdo gatvės į dešinę nuo Šv.Pračiškaus Ksavero bažnyčios) "atvirų durų" dienas skelbia birželio 27 d. nuo 11 val. ryto iki 17 val. Mišių, ir po dainų šventės liepos 7 d. tomis pačiomis valandomis. Bus proga pamatyti Perkūno namus – gimnazijos biblioteką.

Vilniaus jėzuitų gimnazijos (už Šv.Kazimiero bažnyčios, įėjimas iš Augustinonų gatvės) svečių dieną parinko liepos 5 d., sekmadienį, po 10:30 val. Mišių iki 16 val. Neabejotina, kad svečiams gali būti arbatėlės ir sausainiai.

Abi mokyklas galima, aišku, ir kitomis dienomis lankyti. Patogiausia yra apie Mišių laiką (Kaune šio kiadieniai 17 val., Vilniuje 17:30 val.) arba paskambinti prie vartų skambutį. Labai kviečiami jėzuitų gimnazijas ar universitetus kitose šalyse lankę mokiniai bei auklėtojai papasakoti apie savo patirtį tos pačios tradicijos mokyklose.

Lietuvoje jėzuitai dirba dar kituose trijuose miestuose. Biržuose vadovauja Šv. Jono Krikštytojo parapijai. Klaipėdoje rūpinasi Šv.Juozapo Darbininko parapija (Smiltelės gatvė 27), prie

kurios yra Jaunimo centras – miesto vaikams bei jaunimui tarnyba. Šiauliuose aptarnauja Šv.Ignaco bažnyčią (Vilniaus gatvės 245, kieme už parodų rūmų), o šalia yra katalikiška pradinė mokykla.

Be to, Vilniuje Šv.Jono bažnyčios pamaldomis irgi rūpinasi jėzuitai (sekmadienį vasarą 11 val. Mišios). Čia proga apžiūrėti prieš 420 m. jėzuitų įsteigtą Vilniaus (dabar valstybinį) universitetą, ypač biblioteką ir astronomijos observatoriją.

Besidomintiems istorija ir po Lietuvą keliaujančiam gali dominti dar kitos vietos. Vilniuje Šv.Ingaco, Šv.Rapolo, Šv.Stepono ir išlikusi Šv.Juozapo bei Nikodemo dalelytė yra buvusios jėzuitų bažnyčios. Kražiuose yra išlikęs garsiosios kolegijos bendrabutis ir paženklinta caro nugariausios bažnyčios vieta. Pašiaušėjęs ant buv. Jėzuitų kolegijos bažnyčios stovi didžiulis sovietinis tvartas (iš kolegijos plytų caras pastatė Šiaulių gimnaziją, o iš Šv.Ignaco bažnyčia praplauti statybinės medžiagos sovietai pastatė Šiaulių vandens bokštą). Po Šv.Kazimiero bažnyčia Vilniuje yra nebaigtomis freskomis papušta laidojimo kriptą.

A. Saulaitis

PRANEŠIMAS

Lietuvių Karių Veteranų Sąjungos Ramovės už mirusius mūsų narius bus aukojamos šv. Mišios liepos 4 d. šeštadienį Lietuvių Namuose Bendruomenės menėje 2 val. po pietų. Visi kviečiami gausiai susirinkti

KARIUOMENĖ IR ŠVIETIMAS

Tik ką perskaitęs paskutinį "Kardo" numerį (1998 m. Nr. 3-4) drebančia ranka turėjau nubraukti ašarą nuo ūso. Mintimis grįžau į be rūpesčio praleistas vaikystės dienas, prisiminiau su kokių nekantrumu laukiau tų švenčių, kai su pasigėrėjimu ir didžiavimusi stebėjome Kauno gatvėmis žygiuojančius mūsų kareivėlius. Ar tai Nepriklausomybės ar Tautos šventės, ar tik į poligoną išvykstantieji daliniai, net ir sekmadienį į bažnyčią traukiančios voros – vis tai širdį džiuginantys vaizdai. Jaučiau tą dvasią, įkvėptą priklausomumo tautai, trykštančiai nesuskaitomu skaičiumi karžygių, liejusių kraują už tėvų žemę.

Kaip gi dabar? Nejaugi mes praradome tą pagarbos jausmą savo didvyriams? "Kardas" – leidžiamas kelių pasišventėlių, ypatingai jo vyriausio redaktoriaus dim. mjr. Antano Martinionio nenuilstamo triūso dėka – yra istorinis tautinės minties žurnalas, tinkantis ir kariuomenei ir visuomenei. Savo turiniu jis skleidžia skaitytojų tarpe patriotizmo, tautinio susipratimo, Tėvynės meilės jausmą ir tuo pačiu, reiškia pagarbą tiems, kurie per amžių amžius su ginklu rankoje stoji ginti gimtinės namus, sodžius, tėvelius, brolius ir seseris ir tautos prieauglį – vaikučius.

Bet deja! Lietuvos vyriausybė, paskirdama nepriklausomai spaudai remti veik keturis milijonus litų, neužtikrina, kad spaudos rėmimo fondo komisija būtų sąžiningesnė lėšų paskirstymo atveju, taip, kad "Kardo" leidimui neatsirado nei vieno atliekamo cento. Krašto Apsaugos Ministerijos viceministras netgi pavadino "Kardą" privačių

žurnalu, nors ir spausdinančių vertingos istorinės medžiagos, vistiek nepasiekiančių reikalaujamo kriterijaus, verto KAM-jos paramos.

Tad kaipgti "Kardas" išsilaiko? Ypačiai, kad pačioje Lietuvoje, dabartinių karininkų tarpe, teatsiranda vos 10 proc. prenumeratorių! Vienetų bibliotekos taip pat nėra linkusios užsisakyti "Kardo". Atrodo, kad buvusios karininkijos ir jų palikuonių, gyvenančių užsienyje, inšas yra tas kartinis akmuo, ant kurio statomas Lietuvos jaunimo švietimas tautiniais, patriotiniais motyvais.

Atsižvelgdamas į sunkią "Kardo" finansinę būklę, šaukiu buvusius karius, jų palikuonius ir kitus prijaučiančius, prisidėti prie taip svarbaus švietimo darbo mūsų tėvynėje. Stokime, kaip mūsų prabočiai, petys petin ir kurstykite tą amžiną ugnelę, "Kardą" lyg tą žiburį, apšviečiantį ateities kelius. Tam tikslui "Talkoje" yra atidaryta sąskaita "Nr. 7023" iš kurios surinktos aukos bus persiūtos "Kardo" redakcijai. Savo aukas prašome siūsti:

Sydnejuje – T.J. Rotcas, 69
Belmore Street, Fairfield, NSW 216
Melburne – V.Bosikis, 43 McCrae
Road, Rosana, VIC 3084.

Čekius prašau išrašyti -
"Talka" Ltd., - Kardas A/c vardu,
taip pat aiškiai nurodyti siuntėjo
vardą/pavardę ir antrašą.

Aš pilnai tikiu, kad šis
šauksmas nebus "balsas tyruose" ir
iš anksto tariu – Dėkui vyrai –
Tėvynės labui!

Teodoras J. Rotcas

Parlamentarai ėmėsi įstatymo dėl KGB

Seimo pirmininkas V.Landsbergis įregistravo įstatymo projektą, kuriuo siūloma SSRS valstybės saugumo komitetą (NKVD, MGB, KGB) pripažinti nusikalstamu, o buvusiems jo darbuotojams uždrausti užsiimti tam tikra veikla. Seimas palankiai įvertino Vytauto Landsbergio pateiktą įstatymo projektą, pagal kurį SSRS valstybės saugumo komitetas bus pripažintas nusikalstama organizacija, o jo buvusiems kadriniams darbuotojams bus uždrausta dirbti tam tikrus darbus.

Projekte siūloma SSRS valstybės saugumo komitetą (NKVD, MGB, KGB) ir buvusio SSRS valstybės saugumo komiteto (KGB) LSSR padalinį, dalyvavusius karo nusikaltimuose, vykdyčius Lietuvos gyventojų genocidą, represijas, terorą ir politinį

persekiojimą okupacijos metais, įvardyti kaip nusikalstamas organizacijas.

Jei įstatymui Seimas pritarės, buvusiems valstybės saugumo komiteto (VSK) kadriniams pareigūnams bus uždrausta dirbti valstybės tarnautojais valstybės valdžios, valdymo, savivaldos, krašto apsaugos, teisėsaugos, valstybės kontrolės bei priežiūros institucijose, strateginiuose ūkio objektuose, bankuose, saugos struktūrose.

Galimybė dirbti šiose institucijose būtų neribojama buvusiems SSRS valstybės saugumo komiteto kadriniams pareigūnams, kurie dirbo VSK tik prieš tikrus kriminalinius elementus bei struktūras ir ne vėliau kaip kitą dieną po 1990 metų Kovo 11 dienos nutraukė savo veiklą šiose struktūrose

Kaltinimas dėl lietuvių tautos genocido

Jadvyga PEKARSKAITĖ

Kaišiadorių rajono apylinkės prokuratūra pareiškė kaltinimą dėl lietuvių tautos genocido Agofonui Surininui (g. 1921 m.), šiuo metu gyvenančiam Elektrėnuose.

A.Surininas kaltinamas tuo, kad 1949-1951 metais deportavo iš Lietuvos į Sovietų Sąjungą Mokūnų, Zuzevičių, Koklevičių šeimas. Tarp jų buvo ir pusantr mėnesio Emilijos ir Marijono Zuzevičių dukterė Elena. Tai pat nustatyta, kad A.Surininas tardydamas žiauriai

kankino Juliją Radzevičienę.

Kai kurie tremtiniai iki šiol yra gyvi ir jau davę parodymus.

Taip pat dokumentais įrodyta, kad A.Surininas buvo Kronijoje veikusio vadinamųjų liaudies gynėjų būrio skyriaus vadas.

Medikai padarė išvadą, kad su A.Surininu dėl sveikatos būklės negalima atlikti jokių tardymo veiksmų. Todėl kaltinimas pareikštas kaltinamajam nedalyvaujant.

"L.R."

Prezidentui talkins dar vienas išeivis

Prezidento Valdo Adamkaus komanda papildoma dar vienu išeivijos atstovu – valstybės vadovo referentu pradeda dirbti 68 metų sociologas, politologas, „Santaros-Šviesos“ organizacijos leidžiamo mėnraščio „Akiračiai“ korespondentas Julius Šmulskštys.

J.Šmulskštys atvyko į Lietuvą ir jau apsilankė Prezidentūroje, susitiko su V.Adamkumi ir jo patarėju Raimundu Mieželiu.

Kol kas nėra aiškiai apibrėžta naujojo referento, kuris dirbs visuomeniniais pagrindais, kompetencija. Jis laikinai pavaduos į JAV asmeninius reikalais išvykstantį R.Mieželį. Po jo sugrįžimo numatoma tvirtai apsispręsti dėl J.Šmulskščio atsakomybės ribų.

Naujam referentui greičiausia bus pavesta rūpintis žydų

genocido tyrimo klausimais. J.Šmulskštys yra tyrinėjęs holokaustą Antrojo pasaulinio karo metais, dėstęs apie tai Jungtinių Valstijų universitetuose.

„Tai tik viena galimų sričių, kurioje galėčiau dirbti. Manau, kad bus ir daugiau įvairių projektų, kuriuos Prezidentas pavestų tvarkyti man“, - sakė naujasis referentas.

J.Šmulskštys yra seniai pažįstamas su V.Adamkumi. „Kai tik jis tapo Prezidentu, pasakiau, kad visai padėsiu jam, jeigu tik jis pasikvies mane pagalbon. Prieš kelias savaites prezidentas pasikvietė mane į savo komandą, todėl susidėjau lagaminus ir atvykau čia“, - sakė J.Šmulskštys ir pabrėžė, kad už darbą Prezidentūroje jis negaus atlyginimo, jam nebus skirtas tarnybinis butas. „L.R.“

Pasveikintas kardinolas V.Sladkevičius

Prezidentas Valdas Adamkus Kaune aplankė šalies Bažnyčios hierarchą Vincentą Sladkevičių ir pasveikino įšventinimo kardinolu dešimties metų sukakties proga.

V.Sladkevičiui sveikinimo telegramas nusiuntė Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, premjeras Gediminas Vagnorius ir kadenciją baigęs Prezidentas Algirdas Brazauskas.

Prieš dešimt metų, 1988 metų gegužės 29 dieną, vyskupas Vincentas Sladkevičius popiežiaus Jono Pauliaus II buvo pakeltas Romos katalikų bažnyčios kardinolu. Kauno arkikatedroje bazilikoje buvo aukojamos sukakčiai skirtos iškilmingos šventos Mišios.

77 metų V.Sladkevičius yra vienintelis Lietuvos dvasininkas, kuriam suteiktas kardinolo titulas. Kardinolas, popiežiaus bendraamžis, pastaruoju metu dėl susilpnėjusios sveikatos lankytojus priima nereguliariai. ELTA

Valstybės Šventė, Melburne

Sėkmadienį, liepos 5 d. 1:30 p.p.
Melburno Lietuvių Namuose, įvyks

Valstybės Šventės minėjimas

Programoje bus skaitoma paskaita, po kurios seks meninė dalis.
Kviečiame visus dalyvauti.

ALB Melburno Apylinkės Valdyba

Aukos šiluvos koplyčios Angelų pastatymui

280 dol. S.Š., po 100 dol. E.D., S.Lukaitis, P.Šiuškienė, po 50 dol. G.Ramanauskienė, J.Keblys, A.V.; po 30 dol. A.Butkutė, S.Butkienė; po 20 dol. Z.Augaitis, A.Gajauskienė, M.Matulienė, M.Prašmutienė, Z.Prašmutaitė, E.M.Sidlauskai; po 10 dol. V.Bosikis, L.Ramanauskienė, A.Ramanauskas, O.L.Prašmutai, R.Pumputienė, P.Švambarys; po 5 dol. L.Ališauskas, J.Brūožys, P.Dargis, B.Prašmutaitė, J.Kazlauskas, D.Z.

Ačiū visiems aukojusiems. Stasys Šiuškus
PS. Pinigai jau pasiūsti į Lietuvą.

LSS Melbourne Džiugo Tunto skautininkų sueiga Parapijos Namuose birželio 11 d. Pirmoje eilėje davę Skautininkų [žodį]: ps. Jonas Rukšėnas, ps. Linas Šeikis ir ps. Lukas Zdanis. Antroje eilėje: ps. Loreta Čižauskaitė-Tigani, s. Birutė Prašmutaitė – Skautininkų Draugovės Vadovė, v.s. Henrikas Antanaitis – LSS Australijos Rajono Vadas, s. Algis Šimkus, s. Vytautas Mačiulis – Geelongo Šatrijos Tunto Tuntininkas. Trečioje eilėje: ps. Petras Valodka, ps. Juozas Lukaitis, ps. Liudas Bungarda, s. Povilas Kviecinskas – Džiugo Tunto Tuntininkas ir j.ps. Andrius Vaitiekūnas. Nufotografavo v.s. fil. dr. prel. Pr. Dauknyš.

Jorko hercogas atidengė lentą ant tarpukario metais Kaune veikusios Didžiosios Britanijos atstovybės pastato. L.Brundzos nuotr.

Vizitu Kaune savo kelionę Baltijos šalyse baigė Jorko hercogas princas Andrew.

Didžiosios Britanijos karališkosios šeimos narys bendravo su jo pamatyti atėjusiais kauniečiais. Jorko hercogas klausinėjo žmonių, ką jie dirba, kuo verčiasi. Svečias juokavo, jog kauniečiai atėjo į memorialinės lentos atidengimo iškilmes net nesulaukę pietų pertraukos.

Vėliau princas Andrew lankėsi Kauno kartų namuose, kurių gyventojams padovanojo tris šaldytuvus „Snaigė“. Vėliau susitiko su divizijos generolo Stasio Raštikio puskarininkių mokyklos vadovais. Po pietų Jorko hercogas išvyko iš Lietuvos.

Atsiprašymo diena – ne ministrui pirmininkui

Australijoje, Katalikų Bažnyčia, taip pat Anglikonų Bažnyčia griežtai sukritikavo šalies ministro pirmininko John Howard vedamą politiką kursą Australijos čiabuvių gyventojų – aborigenų atžvilgiu. Katalikų ir anglikonų nepasitenkinimą vyriausybės vadovu sukėlė paties ministro pirmininko atsakymas dalyvauti vadinamos „Atsiprašymo dienos“ renginiuose gegužės 26 dieną. Katalikų ir anglikonų iniciatyva surengtos „Atsiprašymo dienos“ tikslas buvo Australijos visuomenės vardu atsiprašyti aborigenų už valdžios netolimoje praeityje vykdytą prievartinę asimiliacijos politiką. Nuo XIX šimtmečio pabaigos iki šio šimtmečio 6 dešimtmečio šimtai tūkstančių aborigenų vaikų buvo prievarta atimti iš tėvų ir atiduoti valstybiniais bei religiniams institutams. Neseniai įvykdytas tyrimas patvirtino, kad buvo įvykdyti rimti nusikaltimai, už kuriuos

atsakingos vyriausybės įstaigos, bet taip pat katalikų ir protestantų religinės organizacijos, rėmusios valdžios politiką šiuo reikalu. Katalikų ir anglikonų vyskupai ne kartą pripažino savo kaltę, viešai prašydami aborigenų bendruomenės atleidimo. Taip pat kai kurių valdžios įstaigų pareigūnai pripažino klaidę, tačiau krašto federacinė valdžia tyli.

„Gintaras“ tautinių šokių ansamblis nuoširdžiai dėkoja už aukas:-

8470 dol. - Aust. Liet. Fondas; 500 dol. Jaunimo Sąjunga.

GTŠA Tėvų komitetas

LSS Melbourne Džiugo Tunto vadovai davę Skautininkų [žodį]: ps. Jonas Rukšėnas, ps. Linas Šeikis, ps. Lukas Zdanis. Iškilnių posėdis buvo mūsų Parapijos Namuose Kensingtone 11 06 1998.

Nufotografavo v.s. fil. dr. prel. Pr. Dauknyš.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Šiaulių naujoji Lietuvos Vyskupija ir pirmasis Vyskupas Jo Ekscelencija Eugenijus Bartulis. Vyskupijos įkūrimo pradžia turėjo labai daug darbų. Prieš 4 metus pas mus pravėdė Rekolekcijas. Mūsų Prelatui dabar atsuntė labai draugišką laiškėlį ir kartu linkėjimų visiems, kuriuos per Rekolekcijas buvo sutikęs ir maldoje dėkoja Dievui už visus geradarius ir palaimos visiems.

Mindaugo karūnavimo 1253 m. ir Lietuvos Valstybės šventės diena liepos 5 d. sėkmadienį iškilmingos pamaldos Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje. Išpažinčių klausoma kaip visuomet nuo 10:30 val. klausykloje ir 11 val. iškilmingos pamaldos. Kviečiame gausiai dalyvauti.

Jonas ir Monika Venckai sulaukė Vedybų Sidabrinio Jubiliejaus. Jie kartu nuolat dirba "Tėviškės Aidų" ekspedicijos savanorišką darbą. Baigus darbą birželio 26 d. mūsų Prelatas aukojo šv. Mišias Aušros Vartų Švč. Marijos kopytėlėje Parapijos Namuose, tarė žodį ir Bažnyčios suteikė Vedybų 25 metų Sidabrinio Jubiliejaus Palaiminimą. Šv. Komuniją abiem

PRANEŠIMAS ŠAULIAMS

Melbourno Šaulių Kuopos Valdyba, praneša visiems šauliams bei šaulėms, liepos mėnesio 5 dieną įvyks Lietuvos Valstybės Dienos minėjimas. Visi šauliai maloniai kviečiami dalyvauti bažnyčioje uniformuoti ir neuniformuoti, šventose Mišiose su Tautine ir Šaulių vėliavomis. Visų šaulių dalyvavimas bažnyčioje šv. Mišiose būtinas. Po šv. Mišių, Lietuvių Namuose įvyks iškilmingas minėjimas, šauliai uniformuoti yra pakviesti įnešti Tautines vėliavas į iškilmingą Lietuvos Valstybės Dienos Minėjimą.

Praneša Šaulių Kuopos Valdyba

PRANEŠIMAS

Pranešame Melb. Liet. Klubo nariams, kad šiais metais valdybos kadenciją baigia šie Klubu valdybos nariai: Vladas Bosikis, Zigmantas Augaitis ir A. Ą. A. Benas Beržanskas, todėl prašome siūlyti kandidatus sekančiai 1998-2000 metų valdybai.

Kandidatų siūlymo formas galima gauti pas baro vedėją ir valdybos narius. Užpildytas formas grąžinti klubo valdybai iki liepos mėn. 31 d.

Taip pat pranešame, kad yra nemažas skaičius narių nesusimokėjusių nario mokesčių net už kelerius metus, todėl prašome šią pareigą nedelsiant atlikti. Asmenims, nesusimokėjusiems nario mokesčių už 2 metus, balsavimo kortelės nebus siunčiamos.

Melb. Liet. Klubu Valdyba

pavidalais padėjo išdalinti "TA" Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Po giesmių sekė kavutė ir sveikinimai. Gražus sugyvenimas, tai asmenybių spinduliavimas!

Anelė Latvienė daug metų savanoriškai dirbdavo prie "Tėviškės Aidų" ekspedicijoje. Jau kuris laikas senelių naują prieglaudoje Footscray. Jau labai silpna – nebepaeina. Jai suteikėm šv. Sakramentus birželio 21 d.

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

Per mūsų įgaliotinį Geelonge gauta:

A. Ą. A. Vladui Stuikevičiui mirus, vietoj gėlių aukojo: 30 dol. Liza Henry, po 20 dol. C.M. Angeluci, Geelongo Moterų D-ja (215), S.F. Brandinarti, L.S. Bungardai (385), A. Jančiauskienė (230), V. Leitonas (140), P.V. Salovėjus (375), B. Vagnoni ir Elfi Ries., 15 dol. J. Manikauskas (605), po 10 dol. V. Aukštietjus (590), O. Angelis, M. Andrikonienė (260), V.M. Bindokai (200), R.S. Farminglo, K. Hajec, V. Mačiulis (140), A. Mykolaitienė (60), I. Norvydienė (45), A.S. Obeliūnai (1255), B. Ries, P.A. Scano, O. Šrederis (495), M. Skorupskienė (25), Rob Soldani, Mr. Mrs. Stewart, S. Šutas (295), G. Utmar, P. Vaičekauskas (235). Po 5 dol. Carpeneti, B. Poldai ir G. Soldani.

15 dol. J. Manikauskas (620) – A. Ą. A. M. Kymantui vietoj gėlių.

Valdybos vardu dėkoju už aukas.

Vincas Ališauskas
AL Fondo išdininkas

Aukos MLKM D-jai

100 dol. M. Matulionienė, 50 dol. A. Sadauskienė, 20 dol. R. Kaunienė. Šitie pinigai skirti šalpai Lietuvoje pagal draugijos nuožiūrą.

Ačiū už aukas ir pasitikėjimą.

Melburno Lietuvių Katalikų Moterų Draugija

Švč. Marijos Aušros Vartų kopytėlės altorius Lietuvių Parapijos Namuose, Kensingtone.

Vedybų Sidabrinis Jubiliejus

Abu kurį laiką buvo našlystėje, užauginę savo šeimas. Karta susipažino per "Tėviškės Aidų" metinį balių ir susidraugavo. Kun. Pranas Vaseris juos sujungė Moterystės ryšiu šv. Jono bažnyčioje East Melbourne 1973 m. birželio 30 d. Su lai ku jiedu įsigijo naują namą Niddrie priemiestyje ir niekada nepamiršta mūsų "Tėviškės Aidų". Kas penktadienį atvažiuoja prie laikraščio ekspedicijos paruošti paštu persiuntimą.

Šio Vedybų Sidabrinio Jubiliejaus proga "Tėviškės Aidų" ekspedicijai darbą užbaigus, mūsų prel. dr. Pr. Daukny, kartu dirbęs prie ekspedicijos, aukojo šv. Mišias Švč. Marijos Aušros Vartų kopytėlėje Dievui padėką ir palaimą Jubiliatams. Visi sutartinai giedojo. Šv. Komuniją abiem pavidalais padėjo išdalinti "Tėviškės Aidų" redaktorius Edvardas Šidlauskas. Sekė vaišės visiems čia savanoriškai

Jonas ir Monika Venckai dirbaujantiems prie "Tėviškės Aidų".
Ilgiausių Metų jiems Valio!
P.D.

Nauja vaistininkė – Lina Didžytė

"Laimingi vaistininkai"

Gegužės mėn. 12 d. Monash universiteto Victorian College of Pharmacy melburniškai Linai Didžytei buvo įteiktas farmacijos diplomai.

Nenuostabu, kad Linai, užaugusiai vaistininko Martyno ir Dalios Didžių šeimoje, nebuvo didelio galvosūkio pasirinkti profesiją. Baigusi St. Mary's pradžios mokyklą Altonoje, Lina lankė Westbourne Grammar ir MacRobertson mergaičių gimnazijas. Sekė ketverių metų studijos Victorian College of Pharmacy (Viktorijos farmacijos kolegijoje), kurią prieš Kalėdas sėkmingai baigė.

Be abejonės šilta lietuviška aplinka šeimoje ir tėvų pastangos raginant ir įtaigojant, turėjo Linai daugiausia įtakos įsisąmoninti savo

kilmę. Tėveliai mokėjo įdiegti supratimą ir meilę viskam, kas lietuviška. Todėl ir matome visą Didžių atžalyną aktyviai skautaujant, šokant tautinius šokius, lankant savaitgalio mokyklą, kursus. Šiuo metu visa jų šeima – tėvai, trys dukros ir broliukas Martynukas – randasi Lietuvoje stebėti ir dalyvoti Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventėje.

Prieš galutinį įregistravimą į vaistininkų eiles, Lina dar vienus metus turės atlikti paruošiamąjį darbą (stažą) vaistinėse.

Linkime jai gražiausios ateities.
V.V.

Europos Sąjungos šalių vyskupai ir katalikiškos organizacijos aktyviai domisi Europos politikų pastangomis sukurti naują imigracijos ir nelegalių imigrantų prieglobsčio politiką. 8-nių Europos Sąjungos šalių vyskupų konferencijų ir katalikiškų organizacijų atstovai Bruselyje aptarė Europos Komisijos ir Europos tarybos prieš metus parengtus du naujus imigracijos projektus, kuriuose siūloma bendrai kontroliuoti žmonių migraciją į Europos Sąjungą ir nustatyti bendras laikino prieglobsčio normas. Europos Sąjungos Bažnyčių tikslas – apibrėžti bendrą katalikų laikyseną, kuri padėtų suderinti Europos Sąjungos šalių normas imigracijos ir nelegalių migrantų klausimu.

Adelaidė

Nauja ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

Š.m. balandžio 26 d. įvykusiame Adelaidės Apylinkės lietuvių visuotiniame susirinkime, dvejiems metams išrinktoji Apylinkės Valdyba, pasiskirstė pareigomis: Pirmininkė – Janina Vabolienė, Vicepirm. – Birutė Mikužienė, Vicepirm. ir narė švietimo reikalams – Jūratė Grigonytė, Kultūros reikalams – Liucija Vaičiulevičius, Sekretorė – Gaila Dundienė, Išdininkė – Ramutė Stankevičiūtė, Išdininkas – Vaidas Januškevičius, Specialiems projektams – Šarūnas Vabolis.

Ateitininkų suruošta Šventoji Valanda Sekminėse

Sekminėse – Gegužės 31 d. šv. Kazimiero bažnyčioje Ateitininkai suruošė Šventąją Valandą.

Po 9 val. šv. Mišių išstatytas Švenčiausias Monstrancijoje. Kristus buvo su mumis – ateitininkų ir tikinčiųjų būrelyje, iš Monstrancijos žvelgdamas, spinduoliuodamas, klausėsi mūsų maldų, rūpesčių, meilės Jam.

Sukalbėjome Garbingąją Rožinio dalį su prasminga,

nuoširdžia malda prieš kiekvieną paslaptį. Kreipėmės į Šventąją Dvasią, Jai skirtos litanijos prašymais, meldėme Šventosios Dvasios dovanų.

Užbaigė Šventąją Valandą visi kartu sukalbėdami "Ateitininkų Credo", palaiminimu Šventuoju Sakramentu.

Rožinį ir maldas kalbėjo ateitininkai: E.Varnienė, V.Bardauskaitė, V.Janulis, E.Lomsargienė, A.Urnevičienė, A.Kubilius, J.Bardauskas, apeigas atliko klebonas kun. J.Petraitis.

Po to buvo šv. Mišios, aukotos už mirusius ir gyvus ateitininkus. Mišias aukojo ir pamokslą sakė kun. J.Petraitis, skaitymus atliko P.Gasiūnas, Auką atnešė V.Rupinskienė ir K.Varnas. Giedojo šv. Kazimiero bažnyt. Choras vad. N.Masiūlytei-Stapleton. Šv. Mišias pradėjo su "Veni Creatur Spiritus", užbaigė "Ateitininkų Himnu". Altorius išpuoštas (puošėjos S.Čipliesnės) baltais žiedais ir raudonų besiskleidžiančių gladijolių pumpurų stiebeliais atrodė lyg šventosios Dvasios dovanos siunčiamos mums...

Ačiū Ateitininkams ir kun. klebonui už dvasinę atgaivą. S.P.

Aukos Geelongo Lietuvių Namų Atstatymui

500 dol. Laurie Cox šeima, 300 dol. Sydney Lietuvių Klubo biblioteka, 270 dol. Canberros lietuvių, 200 dol. Sydney Lietuvių Katalikų Federacija, 100 dol. Kymantų šeima, po 50 dol. Br.Stašionis, P.Vaičekauskas, 710 dol. A.†A. M.Kymanto laidotuvesė surinkta žiūr. pridėtame sąraše.

Nuoširdžiai dėkojame už aukas.

ALB Geelongo Apylinkės Valdybos pirm. S.Šutas

A.†A. M.Kymantui mirus, vietoje gėlių aukos Geelongo Lietuvių Namų Atstatymui: po 50 dol. B.G.Kymantai, I.O'Dwyer, 40 dol. O.L.Prašmutai, 25 dol.

K.M.Lukas, po 20 dol. V.Ališauskas, R.Braželis, V.Brener, L.Bungarda, M.Davalga, A.O.Gvildžiai, A.Jančiauskienė, A.M.Jomantai, V.Mačiulis, T.J. Prentice, P.V. Saloviejus, A.P. Scano, M.Sodaitienė, K.Starinskas, S.Šutas, O.Šrederis, J.Manikas, G.S.Valaičiai, M.Vencuskas, V.E.Stuikėvičiai, C.Vaičekauskienė, G.L.B. Moterų D-ja; po 10 dol. M.Andrikonienė, P.R.Braželis, V.Aukštiejus, D.Lynikienė, A. M y k o l a i t i e n ė, I.Norvydienė, P.G.Pranauskai, I.Volodkienė, A.Volkienė, A.Obeliūnas; 5 dol. I.E.Stumbrai – viso 710 dol. – per Obeliūną Geelonge.

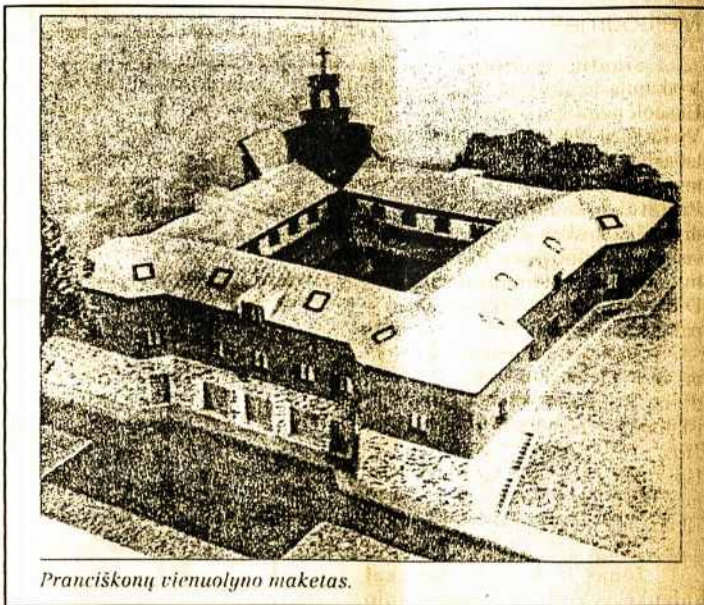
Vieni buvo tremiami, o kiti trėmė

Prezidento rinkimų rezultatai parodė, kad senoji sovietmečio grupuotė dar gana stipri. Kad iš jų daugelis stovėjo Baltijos kelyje, šiandien nedaug ką bereiškia. Gal ir tada, anot kagėbisto, taip reikėjo. O šiandien jau reikia orientuotis kitaip, saugant savo asmeninį pastovumą ir patogumą. Jei reikėtų, trėmimų sąrašai ir šiandien galėtų būti paruošti, nes įsiteikimas užtikrintų geresnį gyvenimą ir saugumą. Kaip visa tai tikra ir nepakeičiama. Kas žino – Burokevičius ir Jermalavičius uždaryti kaip kokie įkaitai dėl įspūdžio ir gal dėl to, kad taip reikia. Nes negi tik jie vieni buvo komunistiniai Maskvos patikėtiniai ir Lietuvos nepriklausomybės priešininkai? Kažkas nesueina, kai visi kiti ramiai sau plaukia su naujais vardais ir pavadinimais į nežinomą rytojų ir laukia, ką reikės toliau daryti norint save apsaugoti. O apsirūpinti viskuo šiandien yra būtina, ir tai daroma kaip kas išmano senuoju įprastu būdu – ko neduoda, pasiimsim patys. Kieno ir

kokia jėga galėtų tai pakeisti? Kas išrikiuos šalia tremtinių ir politinių kalinių visokio rango trėmėjus – tardytojus, kagėbistus, sribus ir kitokius bailius bei kolaborantus? Greičiausiai niekas, nes trėmėjų augintiniai neleis, kad savame krašte įvyktų tokia nežmoniška "suirutė". Kad tai neįvyktų, yra kitas paprastesnis būdas garbingiau baigti savo gyvenimą, būtent pasitraukti į nuošalę, nesiskverbti į vadovavimą, viešai pasmerkti komunizmą, prisipažinti klydus ir atsiprašyti už padarytas tautai didesles skriaudas. Niekas neabejoja, kad gražus užmojis – senųjų pilių atstatymas, įvairiausių projektų vykdymas, kad Lietuva galėtų savo išore puikuotis. Tačiau daugeliui savęs atstatymas tautos akivaizdoje būtų reikšmingesnis įvykis, negu kaspinų perkirpimai prie naujai restauruotų pastatų. Č.S.

Šulinys kieme – pranciškonų vienuolyno simbolis

Pranciškonų vienuolyno maketas.

Laima PELECKIENĖ

Statoma per trumpą laiką

Gegužės pradžioje prie Kryžių kalno oficialiai buvo pradėta pranciškonų vienuolyno statyba. Į kartinį akmenį, paimtą iš Italijos Alvernos kalno, kur įsikūrusi pranciškonų šventovė, buvo įdėta kapsulė su popiežiaus Jono Pauliaus II palinkėjimais Kryžių kalnui ir būsimam vienuolynui. Akmuo įmūrytas koplyčios pamatuose.

Statins, kurio galutinės sąmatinės vertės kol kas neįvardijo nei projekto autorius, Italijos architektas Nunzio Rimmaudas, nei statybą vykdančius "Kauno restauratoriai", turėtų būti baigtas iki 2000 metų.

Tais metais pranciškonai švęs savo atėjimo į Lietuvą 500 metų sukaktį.

Vadinamoji pastato dėžutė – sienos, stogas, komunikacijos – turi būti baigta šių metų spalį.

Statybininkų vertinimu, tai gana trumpas terminas. Be pagrindinio rangovo – uždarosios akcinės bendrovės "Kauno restauratoriai", statant vienuolyną dirbs daug bendrovių iš Šiaulių. Pranciškonų namų statybą finansuoja Toskanos (Italijos) provincija.

Idėja priklauso popiežiui

Daugelį kartų sovietiniais metais bandytą sunaikinti Kryžių kalną, stūksantį trylika kilometrų nuo Šiaulių Jonišio link, 1993 metų vasaros pabaigoje aplankė popiežius Jonas Paulius II.

Sužavėtas vilties ir tikėjimo kryžiais apaugusios lietuvių tautos šventovės, popiežius pasakė, kad šį

kalną turėtų lankyti visa Europa.

Šią mintį Šventasis Tėvas išsakė grįžęs į Italiją ir tų pačių metų rugsėjo pabaigoje apsilankęs Alvernos kalno pranciškonų šventovėje.

Po metų į Šiaulius atvyko Toskanos pranciškonai – maldinga kelionė į Kryžių kalną jiems padėjo subrandinti popiežiaus idėją.

Namai nenustelbs kryžių

Pranciškonų namai, kaip vienuolyną vadina mažesnieji broliai, neužgoš Kryžių kalno. 45 metrų ilgio ir tiek pat metrų pločio statinys, primeantis nedidelės pilies vaizdą, bus pastatytas toliau – apie tris šimtus metrų nuo Kryžių kalno ir bus iki septynių metrų aukščiau. Bokštas su iškeltu kryžiumi sieks dvylikos metrų aukštį.

Pasak projekto autoriaus, Alvernos šventovėje dirbančio architekto N.Rimmaudo, kurdamas vienuolyno projektą, jis išstudijavo lietuviško kryžiaus kūrimo tradicijas. Pastato architektūrinis stilius primena neorenesansą su gotikos elementais.

Simbolinė visų pasaulyje esančių pranciškonų vienuolynų dalis – uždaro kiemelio centre esantis šulinys, gyvybės ir gyvenimo simbolis. Šis elementas bus ir naujuose pranciškonų namuose prie Kryžių kalno – gėlo vandens čia rasta trylikos su puse metro gylje.

N.Rimmaudas – antrasis projekto autorius. Pradžiai šiam projektui davė architektas pranciškonas Poleselli, gyvenęs ir dirbęs Alvernoje. Jam susirgus projektavimo darbus tęsė N.Rimmaudas.

Trakų miesto šventėje – ir senovės papročiai

Kęstutis PETKŪNAS

Siautes atšiaurus vėjas su lietumi neišmušė iš vėžių Trakų žemės vasaros šventės dalyvių. Merkiant įkyriam lietuvi, aplink Totoriškių ežerą bėgo per šimtą bėgikų, vyko kitos varžybos.

Vėliau šventės dalyviai nužygiavo į Trakų bažnyčią šventinti Trakų žemės vėliavos ir herbo.

Trakų rajono seniūnai, apsigobę kunigaikščių apsiaustais,

Trakų krašto valdovui, kurį vaidino rajono meras Vytautas Mikalauskas, nešė gausias dovanas: medaus, midaus, rūkytų ungurių, grybų, kitų gėrybių. Trakų seniūnijos atstovai V.Mikalauskui padovanojo ir gyvą ožiuką.

Svečiai iš Lenkijos įteikė merui paveikslą ir Malborko miesto vėliavą. Vakare šventės dalyviai buvo vaišinami žuviene, virta iš Trakų ežeruose sužvejotų žuvų.